

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/21/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111220599
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8111220599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Márie Kupkovej a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozská č. 6/A, Bratislava, proti žalovanému H. E., nar. X.X.XXXX, bytom H., Ul. R. č. XX, toho času na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníčkou L. Z., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Vranov n/Topľou, o zaplatenie 1.390,40 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29 C 207/2011 - 71 z 14.12.2011 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zastavil konanie o zaplatenie 516,85 Eur s 9 % -ným úrokom z omeškania od 11.12.2009 do zaplatenia. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 560,55 Eur s prísl., a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Vychádzal zo zistenia, že žalovaný poručil podmienky zmluvy o pripojení pod č. A4489801 a č. A4491345, keď riadne a včas nezaplatil žalobcovi cenu poskytnutých služieb, ktoré mu boli vyúčtované faktúrami, a to v celkovej výške 560,55 Eur. Súd prvého stupňa preto v časti zaplatenia ceny za dodané služby žalobe vyhovel, pretože žalovaný ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby. Súd priznal podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. aj úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dátume splatnosti uvedeného v pokuse o pokonávku, t.j. odo dňa 11.12.2009 vo výške 9 % zo sumy 560,55 Eur.

Ustanovenia o zmluvnej pokute v zmluve súd považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd poukazuje hlavne na to, že zmluvná pokuta nijako nezohľadňuje, kedy došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti, či na začiatku zmluvného vzťahu alebo na jeho konci a výška zmluvnej pokuty sa nijako nemení.

Súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Žalobca ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Rovnako je pri výške zmluvnej pokuty bez významu, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatil, pričom zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednanja aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, nakoľko stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí nastať.

Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvné podmienky predmetnej zmluvy, na základe ktorých si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu sú významovo totožné so zmluvnými podmienkami, ktoré boli rozsudkami Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 17 C 112/2010 a 17 C 23/2010 právoplatne určené za neprijateľné, a teda s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné, súd nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v celom rozsahu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výroku o zamietnutí žaloby a proti súvisiacemu výroku o trovách konania.

Za podstatné v predmetnej veci treba považovať to, že o uzatvorenie dodatkov požiadal žalovaný sám s úmyslom získať k používaniu mobilné telefóny za zľavnené ceny a získať ďalšie zvýhodnenia, ktoré ponúkal žalobca pri zvolených užívateľských programoch po aktivácii SIM kariet.

Dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch, je plne v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Žalobca jasne a zrozumiteľne uviedol, že hneď pri uzavretí dodatkov poskytol žalovanému ako účastníkovi telekomunikačnej služby mobilné telefóny za symbolické ceny a žalovaný sa zaviazal, že zotrvá v zmluvných vzťahoch so žalobcom po dohodnutú dobu ako účastník služby. Žalobca neplnením povinností zo strany žalovaného neprišiel len o tú sumu, o ktorú mu poskytol lacnejšie mobilné telefóny, ale aj o bližšie nešpecifikované plnenie, ktoré by mu žalovaný poskytol za predpokladu, že by zotrval po stanovenú dobu v zmluvných vzťahoch.

Dojednanie zmluvných pokút, ako aj ich výšky nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvných vzťahov. Dôvodom uzavretia dodatkov bola pre žalovaného možnosť získať za veľmi výhodné ceny mobilné telefóny, za ktoré by v prípade kúpy v rámci maloobchodných cien, musel zaplatiť omnoho vyššiu cenu. Zároveň mohol získať ďalšie zvýhodnenie v cenách za telekomunikačné služby a to všetko za jednej podmienky, a to že v rámci dohodnutej viazanosti bude využívať služby dohodnuté v zmluvách o pripojení poskytované žalobcom a za tieto služby bude riadne a včas uhrádzať cenu. To znamená, že žalobca pre využívanie týchto výhod požadoval, aby žalovaný zotrval v zmluvných vzťahoch aj naďalej a rovnako naďalej využíval jeho služby a platil za ne cenu. Súd sa nezaoberal skutočnosťou, že dané mobilné telefóny si mohol žalovaný kúpiť rovnako aj bez akejkoľvek hrozby sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti. Možnosť výberu naznačujú aj tabuľkovo zvýraznené podmienky v dodatkoch. Okrem iného, takéto zvýraznenie podmienok nasvedčuje tomu, že zmluvné podmienky boli jasne zvýraznené a žalovaný si ich bol vedomý pri podpise a teda nemožno pochybovať o tom, že nebola narušená požiadavka dôvery na škodu spotrebiteľa.

Žalovaný ako spotrebiteľ mal dostatočnú vyjednávaciu silu a mohol vplývať na obsah dodatkov aj pokiaľ ide o zmluvné pokuty. Pokiaľ ide o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako ďalší znak neprijateľnosti podmienky treba prihliadnuť na nerovnováhu založenú samotným uzatvorením dodatkov, a to v prospech spotrebiteľa s prihliadnutím na výhody, ktoré uzatvorením dodatkov získal.

Žalobca uzatvoril zmluvy a dodatky so žalovaným dňa 31.7.2009 a 1.8.2009. Žalobca si riadne plnil svoje zmluvné povinnosti, odpredal žalovanému mobilné telefóny za výhodné ceny, zapožičal mu SIM karty a poskytol dohodnuté telekomunikačné služby. Žalovaný mobilné telefóny a SIM karty prevzal, využíval žalobcom poskytnuté služby, ale svoje zmluvné povinnosti si neplnil. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Žalovaný (jeho opatrovníčka) sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k zmluvnej pokute, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto ostatné výroky napadnutého rozsudku, ktoré odvolaním napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že vo vzťahu medzi účastníkmi ide o typický spotrebiteľský vzťah, tak ako to správne analyzoval súd prvého stupňa podliehajúci režimu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nasl.

V tomto smere súd prvého stupňa zaujal správne stanovisko vo vzťahu k zmluvnej pokute a túto v odôvodnení rozhodnutia označil za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov. Skutočne je potrebné konštatovať, že dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 497,91 Eur (15.000,- Sk) v súvislosti s porušením povinností vyplývajúcich z dodatkov k predmetnej zmluve o pripojení, treba považovať za neprimeranú a neprijateľnú zmluvnú podmienku s príliš závažným dopadom na spotrebiteľa - žalovaného so zreteľom na výšku tejto zmluvnej pokuty a charakter porušenia povinností.

Je pravdou, že žalovaný porušil svoje povinnosti a nezaplatil za dojednané služby, ktoré odobral od žalobcu ako poskytovateľa podmienok mobilnej komunikácie, avšak takto vysokú stanovenú zmluvnú pokutu týkajúcu sa vlastne aj nezotrvania vo vzťahu so žalobcom ako poskytovateľom pripojenia, nemožno považovať za korektnú.

V konaní ďalej bolo preukázané, že takáto neprijateľná zmluvná podmienka nebola so žalovaným ako spotrebiteľom individuálne dojednaná, aj keď žalobca vo svojom odvolaní poukazuje na to, že konkrétne závažné podmienky zmluvy boli v zmluve osobitne zvýraznené. Týmto však nie je naplnená podmienka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňujúca istú liberáciu dodávateľa v prípade, ak zmluvné podmienky, a to aj neprijateľné boli so spotrebiteľom individuálne dojednané. V danom prípade takýto záver urobiť nemožno.

Pokiaľ žalobca poukazuje na to, že žalovaný obdržal mobilné telefóny za zvýhodnenú cenu, odvolací súd je toho názoru, že tieto okolnosti nie je možné dávať do vzájomného súvisu a ospravedlňovať výšku dojednanej zmluvnej pokuty s tým, že žalobcovi boli poskytnuté mobilné telefóny.

Predovšetkým zmluva o pripojení a jej dodatky jednoznačne formujú dohodu strán ohľadom ceny za mobilné telefóny a je vecou obchodnej politiky žalobcu a jeho konkrétnej ponuky vo vzťahu k spotrebiteľovi, za aké ceny tieto mobilné telefóny poskytuje. Zmluvná pokuta v zmysle predmetnej zmluvy o pripojení a jej dodatkov sa vzťahuje na inštitúty presne predpokladané zmluvou, to znamená neplnenie povinností pokiaľ ide o platenie za služby a nezotrvanie v zmluvnom vzťahu, čo so zreteľom na charakter poskytnutej služby, so zreteľom na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, je potrebné považovať za neprijateľné. Skutočne, tak ako to naznačuje aj súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, nemožno požadovať takéto vysoké zmluvné pokuty za porušenie povinností spotrebiteľa - odberateľa v súvislosti s povinnosťou platiť za poskytované služby týkajúce sa pripojenia, ale nemožno takúto zmluvnú pokutu požadovať ani za porušenie povinností zotrvať v zmluvnom vzťahu. Vôbec je potrebné poukázať aj na to, že dojednanie o povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu je veľmi problematické, pretože spôsobuje taktiež znevýhodnené postavenie na strane spotrebiteľa v súčasnom konkurenčnom prostredí, ktoré by z hľadiska právneho malo umožňovať spotrebiteľovi pružnejší výber poskytovateľov telefonických služieb, avšak odhliadnuc od toho, ak by sme aj akceptovali takúto viazanosť spotrebiteľa v predmetnom právnom vzťahu so žalobcom ako dodávateľom, nie je možné akceptovať takúto neúmerne vysokú zmluvnú pokutu za porušenie tohto zmluvného dojednania.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ žalobu v naznačenom smere zamietol a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny v napadnutej časti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.